

Senaste nytt från

Malmporten - ett av de största farledsprojekten

Inom kort kungörs Mark- och miljödomstolens prövning av Malmporten i Luleå – ett av Sveriges största farledsprojekt. Regeringen tar slutligen ställning till alla infrastrukturprojekt.

LKAB och SSAB utgör grunden för Luleå hamn och dess sex hamnar. LKAB planerar för en produktionsökning med fem procent årligen under en femårsperiod och den senaste tioårsperioden har företaget investerat cirka 60 miljarder kronor för att öka kapaciteten. Utskeppningen sker till 70 procent via Narvik och med 30 procent från Luleå.

Många argument

Flera skäl finns för satsningen:

*Hos LKAB betalar kunden för frakten, men i dag är hamnen för grund för kundernas stora fartyg. Lösningen blir läktring, det vill säga omlastning från mindre fartyg till ett större utanför Luleå alternativt söderöver, eller att gå kortsladdade med högre transportkostnader som följd.

*Vintertid är det bara ljust fem-sex timmar per dag vilket gör att de större fartygen inte kan lämna eller anlöpa hamnen under annan tid. Med Malmporten följer en rad säkerhetshöjande åtgärder som innebär att fartygen kan gå ut och in dygnet runt.

*Den 1 januari 2015 infördes SECA-direktivet som innebär skärpta utsläppsvärden för svavel i Östersjön och Bottniska viken, där

Luleå ligger vilket innebär högre bränslekostnader. Större fartyg innebär bland annat lägre utsläpp per transporterat ton (se faktaruta).

*Luleå är också utvald som strategiskt prioriterad hamn av EU eftersom 90 procent av unionens järnmalm kommer från malmfälten.

– Djupare och bredare farled in till Luleå hamn innebär effektivare transporter med större fartyg men också mindre miljöpåverkan. Malmporten kommer att betyda mycket för regionen men också för Sverige och Europa, säger Birgitta Ahlqvist, ordförande i Luleå Hamn AB.

Stora mängder muddermassor
Sjöfartsverket och Luleå hamn föreslår att nästan alla massor dum-

pas i havsdeponier. M2 massorna, som kräver särskild hantering och som motsvarar nästan en Globenbyggnad, dumpas i djuphålan som bildades i samband med Stålverk 80 projektet. De läggs i botten och täcks av ett tre meter tjock skick av M1 massor som kan dumpas utan särskilda restriktioner. 2 miljoner kubikmeter kan dock användas för att skapa mer landyta i anslutning till den nya djuphamnen.

– Vi hoppas på tillstånd att placera M2-massorna i djuphålan för det förkortar projekttiden med minst ett år, understryker Tage Edvardsson, projektledare.

Viktigt för svensk export

Niklas Nordström (S) kommunstyrelsens vice ordförande i Luleå, kommenterar:

– Investeringen i Malmporten är viktig för svensk export. Den är strategiskt betydelsefull för att säkerställa råvaruförsörjning av malm och stål till EU, säger han.

Tillståndsansökan i två delar

Projektet Malmporten utgörs av tillståndsansökan i två delar: Dels Sjöfartsverket breddning och fördjupning av infarten till Luleå hamn, dels hamnens ansökan om att bygga en ny djuphamn med tre permanenta kajer dimensionerade för Östersjömax, det vill säga 15 meters djup.

Malmporten - steg för steg

November 2016: Mark- och miljödomstolens huvudförhandling i Luleå för prövning av Miljökonsekvensbeskrivningen, MKB:n, som lämnats in av Sjöfartsverket respektive Luleå hamn.

December 2016: Avsiktsförklaringen undertecknas av samtliga parter som reglerar ansvar och finansiering: Trafikverket Region Nord, Sjöfartsverket, Luleå kommun, Luleå Hamn AB och LKAB. Avsiktsförklaringen är en viktig förutsättning för att satsningen ska komma med i den nationella planen för transportsystemet 2018-2029.

Kostnad: Cirka 3 miljarder kronor. Kostnad muddring farled och hamn: 1,2 miljard, staten/450 miljoner Luleå hamn. Skeppslastare, transportör och lager: 500 miljoner, LKAB. Malmkajen: 850 miljoner, Luleå hamn/Luleå kommun.

April 2017: Mark- och miljödomstolens dom kungörs som kan överklagas till Mark- och miljööverdomstolen i Stockholm. Den domen kan i sin tur överklagas till Högsta Domstolen men då krävs prövningstillstånd.

Våren 2018: Regeringen fattar beslut om vilka infrastruktursatsningar som ska ingå i den Nationella planen för transportsystemet 2018-2029.

Förhandlingen i Mark och miljödomstolen var ett steg på vägen. Från vänster Tage Edvardsson, projektledare, Birgitta Ahlqvist, Luleå hamn och Niklas Nordström (S) kommunstyrelsens vice ordförande i Luleå.

Målet är att farledsprojektet Malmporten kommer med i den nationella planen för transportsystemet 2018-2029. Foto: Sjöfartsverket

Ida Fossenstrand - ny projektledare vid Sjöfartsverket

Ida Fossenstrand kommer närmast från anställning som projektledare i Göteborgs hamn och hon har alltid jobbat med projekt i vattenkonstruktion. I Luleå har Ida Fossenstrand inlett projektering av farleden in till Luleå medan Linda Wikman, Luleå hamn, sköter projekteringen av den nya hamnbassängen och vändzonen.

I utredningsarbetet har ett projekt delfinansierats via EU:s NDPTL-portfölj, Northern Dimension Partnership on Transport and Logistics, med cirka 7,7 miljoner kronor. Stödet går till *Tillgänglighet och framkomlighet i farleden* samt *Utveckling inom hamnområdet*. Övriga finansörer i utredningsarbetet är Luleå kommun 7,5 miljoner kronor, Trafikverket 1,4 miljoner och Sjöfartsverket med samarbetspartners 3,3 miljoner.

Totalt cirka 20 miljoner kronor.

– I NDPTL ingår bland annat att göra kompletterande sjömätningar av farleden in till hamnen. Vidare har vi träffat Luleå tekniska universitet och diskuterat ett forskningsuppdrag med mål att minska isen i hamnbassängen och vändzonen. Något som vi hoppas kunna lägga in som konkret förslag i projektet, säger Ida Fossenstrand.

Foto: Carl-Olof Strand

Ida Fossenstrand, Sjöfartsverket och Linda Wikman, Luleå Hamn.

Stora muddermassor måste tas upp

Djupgåendet ökar från 10,7- till 15 meter. Fartyg med drygt 300 meters längd kan anlöpa. Lastkapaciteten ökar från 55 000- till 160 000 ton. Bränsleförbrukning, utsläpp och fraktkostnader sjunker med var-

dera 40 procent. Maximalt behöver 22 miljoner kubikmeter massor muddras som motsvarar nästan 37 Globenarenor*.

*Källa: Ericsson Globe SGA fastigheter.

Kort om Malmporten

I projekt Malmporten ska farleden breddas och fördjupas in till Luleå hamn. Hamnen kommer likaså att fördjupas. Möjlighet att ta emot större fartyg innebär: Bättre konkur-

rensvillkor för näringen, lägre bränsleförbrukning och mindre utsläpp. Sjösäkerheten anpassas till internationella riktlinjer. Luleå har utvalts till en strategiskt prioriterad hamn av EU,

som stöttar projektet ekonomiskt. Läs mer på: www.sjofartsverket.se/malmporten. Har du frågor om projektet är du välkommen att höra av dig till lulea@sjofartsverket.se